

Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

Er referens
N2009/4023/TE

Diarienummer
Utr2010/29

Datum
2010-09-13

Yttrande över Transportstyrelsens förslag om införande av alkolås som obligatorium för vissa fordons- eller användarkategorier

Transportstyrelsen föreslår ett lagstadgat krav på alkolås i fordon som används för att transportera skolelever och att detta lagstadgade krav skall träda ikraft den 1 januari 2012.

Enligt den utredning som presenteras i anslutning till förslaget så borde alkolås vara obligatorisk i fordon som används för transporter inom användarkategorierna skolskjuts, färdtjänst, riksfärdtjänst, sjukresor och vissa transporter av farligt gods i klass 3 som sker med tankfordon. Detta anses av Transportstyrelsen som alltför omfattande varför förslaget om obligatorium av alkolås begränsas till användarkategori skolskjutsar. Motivet för denna begränsning är att det bedöms öka förutsättningarna för ett genomförande av förslaget. Enligt Transportstyrelsens utredning går det inte att påvisa några trafiksäkerhetsmässiga vinster av det förslagna obligatoriet då den kategori förare som förslaget omfattar sällan är rapporterade för alkoholrelaterade olyckor. Man tror dock att användning av alkolås i preventivt syfte kan ge vissa positiva folkhälsoeffekter. Ett obligatorium kan, enligt utredningen, bli samhälls-ekonomiskt kostnadsneutralt om de alkolås som installeras bygger på den teknik som är under utveckling (s.k. IR-teknik).

Trafikanalys anser det, generellt sett, vara positivt att satsa på åtgärder som bidrar till minskad förekomst av rattfylleri och därigenom ökad trafiksäkerhet. Trafikanalys kan emellertid inte ställa sig positiv till föreliggande förslag, så som det är utformat. Anledningen till detta är främst vald tidpunkt för införande av obligatorium.

Det lagda förslaget beräknas inte ge ett positivt samhällsekonomiskt resultat vilket, med hänsyn till det övergripande transportpolitiska målet, är ett skäl i sig att inte tillstyrka förslaget. Men även om det föreslagna obligatoriet, så som det är utformat, vore samhälls-ekonomiskt lönsamt skulle det ändå inte vara samhällsekonomiskt effektivt. Detta på grund av att det finns ett alternativ med bättre samhällsekonomiskt resultat - alternativet att vänta med ett eventuellt obligatorium tills den nya, mer effektiva och billigare IR-tekniken kommit ut på marknaden.

Enligt utredningen beräknas dagens teknik, s.k. bränslecellsteknik, komma att inom några få år (ca 3-4 år) ersättas med ny teknik, s.k. infraröd teknik (IR-teknik). Den nya tekniken kommer att vara både billigare, enklare och mera driftssäker (som exempel så behöver inte alkolås med IR-teknik kalibreras). Enligt utredningen beräknas den årliga kostnaden för ett alkolås, under en tioårsperiod, vara ca fyra gånger så hög med nuvarande teknik jämfört med den kommande IR-tekniken. Det vore ett uppenbart resursslöseri att genom lagstiftning år 2012 framtvunga investeringar i alkolås om man kan spara in 75 procent av kostnaden för alkolås genom att skjuta upp investeringen något eller några enstaka år.

Trafikanalys menar därför att Transportstyrelsens nuvarande förslag bör avslås och att en ny utredning av frågan om obligatorium för alkoholå för vissa användargrupper görs om ett par år när den nya IR-tekniken blivit tillgänglig på marknaden.

Detta beslut har fattats av undertecknad efter föredragning av Gunnel Bångman.

Brita Saxton
Generaldirektör